

ที่ สธ ๐๘๐๒.๐๒/ว ๔๙๖✓

ถึง สำนัก/กอง/ศูนย์/กลุ่ม/สถาบัน ในสังกัดกรมอนามัย

กองการเจ้าหน้าที่ขอส่งสำเนาประกาศกรมอนามัย ลงวันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑ เรื่อง การคัดเลือกข้าราชการเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการระดับชำนาญการ (สายงานวิชาการสาธารณสุข) จำนวน ๕ ราย ดังนี้

๑. นายปราโมทย์ เพพสุข ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ ตำแหน่งเลขที่ ๒๑๐๒ กลุ่มพัฒนาความร่วมมือและศักยภาพภาคีเครือข่ายอนามัยสิ่งแวดล้อม สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย

๒. นางสาวชุดima หนูแสง ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ ตำแหน่งเลขที่ ๒๑๐๓ กลุ่มพัฒนาความร่วมมือและศักยภาพภาคีเครือข่ายอนามัยสิ่งแวดล้อม สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย

๓. นางสาวปานิสา ศรีดิรมน์ ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ ตำแหน่งเลขที่ ๒๑๑๑ กลุ่มพัฒนาการสุขภาวะ สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย

๔. นายเชิดศักดิ์ โภศ्यลักษณ์ ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ ตำแหน่งเลขที่ ๒๑๒๑ กลุ่มพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชน สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย

ทั้งนี้สามารถดูรายละเอียดของประกาศดังกล่าวได้ที่ <http://person.anamai.moph.go.th>

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ จะเป็นพระคุณ

กองการเจ้าหน้าที่
โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๔๐๖๖
โทรสาร ๐ ๒๕๕๑ ๘๒๐๕

สำเนา

ประกาศกรมอนามัย
เรื่อง การคัดเลือกข้าราชการเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้ง^{ให้ดำรงตำแหน่ง} ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ
(สายงานวิชาการสาธารณสุข)

ด้วยกรมอนามัย ได้คัดเลือกข้าราชการเข้ารับการประเมินผลงาน เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ จำนวน ๕ ราย ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว ๑๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ ดังรายชื่อผู้ได้รับคัดเลือกพร้อมด้วยข้อผลงาน เค้าโครงเรื่อง และสัดส่วนของผลงาน ตามรายละเอียดแนบท้ายประกาศนี้

หากมีผู้ต้องการทักท้วง ให้ทักท้วงภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ประกาศ ถ้าพบว่าข้อเท็จจริงมีมูล ให้คณะกรรมการคัดเลือกบุคคลรายงานอธิบดีกรมอนามัย เพื่อดำเนินการตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๗๓/ว ๕ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๒ แต่ถ้าตรวจสอบแล้ว มีหลักฐานว่าข้อทักท้วงนั้นเป็นการกลั่นแกล้งหรือไม่สุจริต ให้รายงานอธิบดีกรมอนามัยดำเนินการสอบสวนผู้ทักท้วงนั้น เพื่อหาข้อเท็จจริงและดำเนินการตามที่เห็นสมควรต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

(ลงชื่อ) อรรถพล แก้วสัมฤทธิ์

(นายอรรถพล แก้วสัมฤทธิ์)

รองอธิบดีกรมอนามัย ปฏิบัตรราชการแทน

อธิบดีกรมอนามัย

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพัชราภรณ์ คงไพบูลย์)

นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ

กรมอนามัย

๒๗ กันยายน ๒๕๖๑

รายละเอียดการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการนี้ ร่วมกับคณะกรรมการประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้งให้สำหรับตำแหน่งประมงวิชาการ ระดับชั้นมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการสาธารณสุข) แกนที่ ๑ กัญชาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๗

ลำดับ ที่	ชื่อ/ตำแหน่ง/ส่วนราชการ	ประมวลเพื่อเผยแพร่ ให้ทราบตามหนังสือ	ชื่อผู้จัดงาน	ลักษณะของ ผลงาน	ชื่อผู้เสนอเรื่อง	หมายเหตุ
๑	นายปรัภรณ์ พยัคฆ์ ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข ระดับปฏิบัติการ ตำแหน่งเลขที่ ๒๐๑๒ กลุ่มพัฒนาความร่วมมือและศึกษาฯ ภาคีเครือข่ายอนันต์สิริเดชล้อม สำนักงานนักวิสัยทัศน์ภาครัฐ กรมอนามัย	ดำเนินการวิชาการสาธารณสุข ระดับชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ ๒๐๑๒ กลุ่มพัฒนาความร่วมมือและศึกษาฯ ภาคีเครือข่ายอนันต์สิริเดชล้อม สำนักงานนักวิสัยทัศน์ภาครัฐ กรมอนามัย	การพัฒนามาตรฐานและแนวทางการดำเนินงาน (SOP) การจัดการความรู้เพื่อผลิตมาตรฐาน สำนักงานนักวิสัยทัศน์ภาครัฐ สำนักงานนักวิสัยทัศน์ภาครัฐ ระบบตรวจสอบคุณภาพ มาตรฐานคุณภาพ ภาคีเครือข่ายอนันต์สิริเดชล้อม สำนักงานนักวิสัยทัศน์ภาครัฐ กรมอนามัย	๑๐๐%	การประเมินความต้องการของผู้ค้าเพื่อพัฒนา สู่การเป็นองค์กรรอบรู้ด้านมาตรฐาน สำนักงานนักวิสัยทัศน์ภาครัฐ มาตรฐานคุณภาพ มาตรฐานคุณภาพ มาตรฐานคุณภาพ มาตรฐานคุณภาพ มาตรฐานคุณภาพ	

ลำดับ ที่	ชื่อ/ตำแหน่ง/ส่วนราชการ	ประวัติเพื่อตรวจสอบ ให้การดำเนินการ	ข้อผิดพลาด	ตัวส่วนของ ผู้ลงนาม	ข้อเสนอฯ เรื่อง	หมายเหตุ
๒	นางสาวชุติมา หมูแสง ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข ระดับปฏิบัติการ ตำแหน่งเลขที่ ๒๑๐๓ กลุ่มพัฒนาความร่วมมือและศักยภาพพัฒนาชุมชนทั่วไป ภาคีเครือข่ายอนันน์มายส์แลดี้คอม สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย	ดำเนินการตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard Operating Procedure : SOP) กระบวนการ : การประชุม การอบรม และการประชุมวิชาการ ของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย ภาคีเครือข่ายอนันน์มายส์แลดี้คอม สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย	การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard Operating Procedure : SOP) กระบวนการ : การประชุม การอบรม และการประชุมวิชาการ ของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย ระบบเวลาที่ดำเนินการ ตุลาคม ๒๕๖๐ - กันยายน ๒๕๖๑	๘๐%	การศึกษาแนวทางเพื่อการพัฒนาเรื่องประชุมพัชร์ ดำเนินการยังไม่ส่งเวลากลับคืนที่หมายกำหนดสำหรับ ก่อนปี พ.ศ.๒๕๖๒	จ.ส. จ.ส.

ลำดับ ที่	ชื่อ/ตำแหน่ง/ส่วนราชการ	ประเมินเพื่อแต่งตั้ง ^{ให้ดำรงตำแหน่ง}	ข้อคลื่อน	สัดส่วนของ ผู้สนใจ	ผู้สนใจ เรื่อง	หมายเหตุ
๓	นางสาวปานิสา ศรีตโภรณ์ ตำแหน่งนักวิชาการสารสนเทศ ระดับปฏิบัติการ ตำแหน่งเลขที่ ๒๗๑๖ กลุ่มพัฒนาการสูงวิภาค สำนักอุปนัยสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร	ตำแหน่งนักวิชาการสารสนเทศ ระดับชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ ๒๑๑๖ กลุ่มพัฒนาการสูงวิภาค สำนักอุปนัยสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร	การศึกษาสถานการณ์จัดการธุรกิจอย่างเชื่อ ในโรงพยาบาลฯ	๑๐๐%	การพัฒนาระบบกำกับติดตามการจัดการ มูลฝอยติดเชื้อ	

ลำดับ ที่	ชื่อ/ตำแหน่ง/ส่วนราชการ	ประเด็นเพื่อแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่ง	ข้อผิดพลาด	ข้อเสนอแนะ	หมายเหตุ
๕	นายเชิดศักดิ์ โภคสังฆ์น ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข ระดับปฏิบัติการ ตำแหน่งเลขที่ ๒๑๒๑ กสุพพนasonamยสิริวงศ์สกัดอมมีอง และชุมชน สำนักอนามัยสิริวงศ์สกัดอม กรมอนามัย	ดำเนินการตามภาระงานที่ได้รับมอบหมาย ระดับชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ ๒๑๒๑ กสุพพนasonamยสิริวงศ์สกัดอมมีอง และชุมชน สำนักอนามัยสิริวงศ์สกัดอม กรมอนามัย	การศึกษาสถานการณ์จัดการรำข้าว ระบบบำบัดด้วยเสียงร่องรอยบำบัด สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และชุมชนที่ดำเนินการ กันยายน ๒๕๖๐ - มกราคม ๒๕๖๑	สัดส่วนของ ผลงาน	การศึกษาสถานการณ์จัดการรำข้าว ระบบบำบัดด้วยเสียงร่องรอยบำบัด สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระบวนการดูแลเด็กที่ด้อยโอกาส ตุลาคม ๒๕๖๑ - กันยายน ๒๕๖๑

หมายเหตุ

กรรมการนี้ได้อ่านติดตามการรับปรึกษาการทำความเข้าใจในส่วนที่ ๒๑๒๑ เนื้อร่างฉบับภาษาไทย
ตั้งแต่วันที่ ๓๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ตามที่นี้ต้องการเข้าหน้าที่ ๓๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

หมายเหตุ

๐๘๐๙.๐๓/๙๕๗๗ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ตอนที่ 3 ผลงานที่ส่งประเมิน

(ก) ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

1. ชื่อผลงานเรื่อง การพัฒนามาตรฐานและแนวทางการดำเนินงาน (SOP) การจัดการความรู้เพื่อผลิตชุดความรู้ของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
2. ระยะเวลาที่ดำเนินการ ตุลาคม 2559 – กันยายน 2560
3. สัดส่วนของผลงานในส่วนที่ตนเองปฏิบัติ 100 %
4. ผู้ร่วมจัดทำผลงาน (ถ้ามี) -
5. สรุปสาระและขั้นตอนการดำเนินการ ประกอบด้วย

5.1 บทคัดย่อ

กรมอนามัย เป็นองค์กรวิชาการที่มีกระบวนการทำงานหลัก (Core Business Process) ในการกำหนดนโยบาย และออกแบบระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม รวมทั้งผลิตชุดความรู้วิชาการที่สำคัญและส่งต่อไปยังลูกค้า เพื่อใช้ในการดูแล จัดการ และแก้ไขปัญหาเรื่องสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และทันต่อสถานการณ์ สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อมได้บทหนวนและพัฒนากระบวนการดำเนินงานหลักให้รองรับกับการเปลี่ยนแปลง เห็นความสำคัญของการขับเคลื่อนองค์กรด้วยองค์ความรู้และผลิตชุดค่าวมรู้ที่จำเป็นด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องจากที่ผ่านมาการผลิตชุดความรู้ ใช้ระยะเวลาในการผลิตค่อนข้างนาน และเป็นการผลิตจากกลุ่มผู้รับผิดชอบงาน เพียงคนเดียวหรือกลุ่มเดียว ไม่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในองค์กร ความรู้และประสบการณ์อยู่เฉพาะกับบุคคล ไม่มี การสักดิ์ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน (Tacit Knowledge) ให้เป็นความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) ซึ่งจะทำให้ความรู้ และประสบการณ์ที่จำเป็นหายไปพร้อมกับการที่บุคลากรลาออกจากหรือเกษียณอายุราชการ ทำให้ขาดองค์ความรู้ที่สำคัญ และจำเป็นสำหรับนำไปใช้ประโยชน์ อีกทั้งกระบวนการในการจัดการความรู้เพื่อผลิตชุดความรู้ยังไม่มีความชัดเจน ดังนั้น การจัดการความรู้จึงเป็นเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการบริหารจัดการความรู้ในองค์กรให้มีความเป็นระบบ โดยเฉพาะการ จัดการความรู้เพื่อผลิตชุดความรู้ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับพัฒนาและขับเคลื่อนงานอนามัยสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องมี การศึกษาและวางแผนเป็นอย่างดี และสามารถนำไปใช้บูรณาการได้จริงในองค์กร

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนามาตรฐานและแนวทางการดำเนินงาน (Standard Operating Procedure: SOP) การจัดการความรู้เพื่อจัดทำชุดความรู้ที่สำคัญและจำเป็นของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม อีกทั้งเป็นการเพิ่ม ประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการความรู้สำหรับการผลิตชุดความรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของสำนักอนามัย สิ่งแวดล้อม ซึ่งการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้นี้เป็นไปตามการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ หรือ Public Sector Management Quality: PMQA หมวด 6 การจัดการกระบวนการ ที่ต้องปรับปรุงกระบวนการที่สำคัญ เพื่อสร้างคุณค่าต่อผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการบรรลุพันธกิจขององค์กร และ หมวด 4 ที่ต้องการให้ ทุกหน่วยงานมีการจัดการความรู้ที่เป็นระบบควบคู่กับการมีระบบสารสนเทศที่ทันสมัย นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่ม ศักยภาพบุคลากรให้เป็นนักเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ของหน่วยงาน นำไปสู่การพัฒนาองค์กรให้เป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) และองค์กรสมรรถนะสูง (High Performance Organization)

การศึกษานี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลปฐมภูมิด้วยแบบประเมินตนเองในการจัดการความรู้ การประชุม รับฟังความคิดเห็น (Focus group) จากผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และการทดลองใช้มาตรฐาน และแนวทางการดำเนินงาน (SOP) การจัดการความรู้เพื่อผลิตชุดความรู้ของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

ตอนที่ ๓ ผลงานที่ส่งประเมิน

ผลการศึกษา ประกอบด้วย ๒ ส่วน ได้แก่ ๑) ผลการประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของสำนักอนามัย สิ่งแวดล้อม ปี ๒๕๕๙ ประกอบด้วย ๕ หมวด ได้แก่ หมวด ๑ กระบวนการจัดการความรู้ พบว่า มีการวิเคราะห์ความรู้ที่จำเป็นแต่ยังไม่เป็นระบบ มีการถ่ายทอด Best Practice และสรุปผลบทเรียนในบางประเด็น หมวด ๒ การนำองค์กร พบว่า ผู้บริหารกำหนดให้เรื่องการจัดการความรู้เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญขององค์กร มีนโยบายให้มีการจัดการความรู้ แต่มีข้อจำกัดเรื่องความร่วมมือจากแต่ละกลุ่มงาน เช่น ติดภารกิจงานในกลุ่มตัวเอง หมวด ๓ วัฒนธรรมการจัดการความรู้ ขององค์กร พบว่า บุคลากรทราบนโยบายการจัดการความรู้ มีการส่งเสริมให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในองค์กรแต่ยังไม่มีความต่อเนื่อง หมวด ๔ เทคโนโลยีการจัดการความรู้ พบว่า มีเทคโนโลยีที่ใช้ในการสื่อสาร และเชื่อมโยงได้อย่างทั่วถึง คือ กลุ่มไลน์ของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม มีคลังความรู้เฉพาะ คือ เว็บไซต์สำนักอนามัย สิ่งแวดล้อม และมีผู้รับผิดชอบดูแลระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีในการจัดการความรู้ หมวด ๕ การวัดและควบคุม กำกับการจัดการความรู้ พบว่า มีการสรุปบทเรียนการดำเนินงานตามสถานการณ์ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เฉพาะ บางเรื่อง แต่ยังไม่มีการกำหนดให้เรื่องการจัดการความรู้เป็นตัวชี้วัด ๒) ผลการศึกษามาตรฐานและแนวทางการดำเนินงาน (SOP) การจัดการความรู้เพื่อผลิตชุดความรู้ของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม จากการทดลองใช้ด้วยการจัดกระบวนการจัดการความรู้ ใน ๒ ประเด็นงานสำคัญ ได้แก่ การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ และ รักษากล้องที่ ๙ กับงานอนามัยสิ่งแวดล้อม มีการพัฒนาและปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบทของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อมและปรับปรุงตามข้อคิดเห็นจากการรับฟังความคิดเห็นและวิพากษ์ร่วมมาตรฐานและแนวทางการดำเนินงาน (SOP) การจัดการความรู้เพื่อผลิตชุดความรู้ของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่า มาตรฐานและแนวทางการดำเนินงาน (SOP) การจัดการความรู้เพื่อผลิตชุดความรู้ สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๓๓ ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้ ๑) คัดเลือกประเด็น (Topic) ๒) สร้างทีมการจัดการความรู้ (Team) ๓) ประชุมทีมเพื่อกำหนดหัวข้อสำคัญ แผนการปฏิบัติงาน กรอบของกิจกรรม ระยะเวลาดำเนินงาน (Timeline) และแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ๔) สืบค้นข้อมูล ทบทวนวรรณกรรมทั้งภายในและนอกองค์กร ๕) แบ่งประเภทของข้อมูลความรู้เป็นหมวดหมู่ ๖) จัดรูปแบบ ภาษา เรียนเรื่องเนื้อหาให้สมบูรณ์และเป็นมาตรฐานในทิศทางเดียวกัน ๗) จัดเตรียมแหล่งจัดเก็บข้อมูลและช่องทางเผยแพร่ที่เข้าถึงได้ง่าย ๘) สื่อสาร ประชาสัมพันธ์เรื่องจัดกระบวนการจัดการและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ๙) จัดเตรียมสถานที่และอาหารสำหรับผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ๑๐) จัดกระบวนการจัดการและแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ๑๑) รวบรวมและจัดทำเป็นชุดความรู้ ๑๒) พิจารณาชุดความรู้และแก้ไข และ ๑๓) จัดเก็บในฐานข้อมูลเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ รวมระยะเวลาตลอดกระบวนการทั้งหมด ๑๖ วัน ๑๓ ชั่วโมง ๑๕ นาที จากผลการศึกษามารวิเคราะห์ได้ว่าองค์ประกอบสำคัญเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานจัดการความรู้และเป็นนวัตกรรมกระบวนการจัดการความรู้ (Process Innovation) เรียกว่า VESPA ประกอบด้วย อาสาสมัคร (Volunteer) การปลูกกระตุ้น เสริมพลัง (Encourage) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Sharing) การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) และการจัดเก็บบันทึกอย่างเป็นระบบ (Asset)

5.2 การนำไปใช้ประโยชน์

เป็นมาตรฐานและแนวทางการดำเนินงานฯ หลักของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม ในการจัดการความรู้เพื่อผลิตชุดความรู้

5.3 ความยุ่งยากในการดำเนินงาน/ปัญหา/อุปสรรค

๑. การจัดการความรู้ ต้องได้รับความร่วมมือจากแต่ละกลุ่มงานในการทำงานนอกเหนือจากงานปกติ ซึ่งอาจทำให้มีผลต่อจำนวนผู้เข้าร่วมของบุคลากร

2. การจัดทำชุดความรู้วิชาการ จำเป็นต้องสืบค้นเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษร่วมด้วย จึงอาจมีข้อจำกัดเรื่อง การใช้เวลาเพื่อแปลความหมายและทำความเข้าใจร่วมกัน

5.4 ข้อเสนอแนะ/วิจารณ์

1. บุคลากรหลายคนยังไม่เข้าใจเรื่องการจัดการความรู้ ดังนั้นจึงต้องทำความเข้าใจร่วมกับการเรียนรู้จากการ มีส่วนร่วมปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดความเข้าใจและซึมซับไปกับการทำงานตามปกติได้

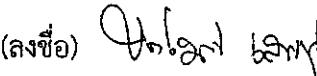
2. ส่งเสริม และกระตุ้นให้เกิดการนำมาตรฐานและแนวทางการดำเนินงาน (SOP) การจัดการความรู้เพื่อผลิต ชุดความรู้ของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อมนี้ ไปใช้ประโยชน์จริงและพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่อง และเน้นย้ำให้ยึดถือปฏิบัติจน เป็นวัฒนธรรมขององค์กร

5.5 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

เผยแพร่ผลงานผ่านเว็บไซต์ <http://env.anamai.moph.go.th> สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย ใน วันที่

15 สิงหาคม 2561

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) ผู้ขอรับการคัดเลือก

(นายปราโมทย์ เสรีสุข)

ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

วันที่ 20 / ๘.๗. / ๖๑

ตอนที่ 3 ผลงานที่ส่งประเมิน

(ข) ข้อเสนอแนวคิด/วิธีการ เพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1. ชื่อผลงานเรื่อง การประเมินความต้องการของลูกค้าเพื่อพัฒนาสู่การเป็นองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพของสำนักอนามัย สิ่งแวดล้อม

2. ระยะเวลาที่ดำเนินการ ตุลาคม 2561 – กันยายน 2562

3. สรุปเด้าโครงเรื่อง

3.1 หลักการและเหตุผล

กรมอนามัยมีนโยบายขับเคลื่อนองค์กรสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงและองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพตามแนวทาง PMQA (Public Sector Management Quality Award) ที่ต้องให้ความสำคัญและยึดลูกค้าและประชาชนเป็นศูนย์กลาง 夙ดรับกับระบบราชการ 4.0 ที่ภาครัฐหรือระบบราชการจะต้องทำงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ดังนั้นสิ่งสำคัญที่จะต้องดำเนินการคือการเรียนรู้และวิเคราะห์ความต้องการลูกค้าและประชาชน เพื่อนำมาพัฒนาการดำเนินงานให้ตรงกับต้องการของลูกค้าและประชาชนในปัจจุบัน และอนาคต อย่างไรก็ตามที่ผ่านมาอย่างไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการของลูกค้าในแต่ละประเด็นงานสำคัญ ทำให้ขาดชุดข้อมูลเพื่อการเตรียมความพร้อมและพัฒนางานและการสื่อสาร จึงควรมีการศึกษา เรื่อง การประเมินความต้องการของลูกค้าเพื่อพัฒนาสู่การเป็นองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อจัดทำชุดข้อมูลความต้องการของลูกค้าสำหรับนำมาพัฒนาการทำงานและการสื่อสารของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อมที่สามารถเข้าถึงและตอบสนองความต้องการของลูกค้าและประชาชนให้มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้ลูกค้า ประชาชน และทุกคนในสังคมได้รับข้อมูลและบริการจากภาครัฐอย่างถูกต้อง เหมาะสม เป็นธรรม และเท่าเทียม

3.2 บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ การรู้จักและเข้าใจในบทบาทหน้าที่ขององค์กรทั้งวิสัยทัศน์ พันธกิจ โครงสร้าง ครอบอัตรากำลัง รวมทั้งลูกค้าขององค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งลูกค้าภายในและภายนอก เป็นสิ่งสำคัญของการเป็นองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ ดังนั้นจึงต้องมีการประเมิน (Assessment) ทั้งการประเมินตนเองต่อการเป็นองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ ประเมินทรัพยากรที่มีอยู่ขององค์กร ประเมินลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อนำมาวิเคราะห์และกำหนดมาตรการ (Intervention) การสื่อสารที่มีความเหมาะสมเพื่อสร้างการรับรู้ เข้าถึง เข้าใจง่าย และตอบสนองความต้องการของ ลูกค้าและประชาชน

การประเมินความต้องการของลูกค้าเป็นหนึ่งในขั้นตอนสำคัญของการขับเคลื่อนองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ ของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจลูกค้าและความต้องการของลูกค้าแต่ละประเภท เพื่อนำมาวิเคราะห์สำหรับการพัฒนางานและการสื่อสารของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยใช้เครื่องมือแบบฟอร์มสำรวจ ความต้องการของลูกค้าตามประเด็นงานสำคัญ ดำเนินการเก็บข้อมูลในการประชุม การสัมภาษณ์ การอบรม การจัดนิทรรศการ การจัดกิจกรรมรณรงค์ที่มีลูกค้าและประชาชนมาร่วมงาน ผลจากการวิเคราะห์จะเป็นชุดข้อมูลสำคัญต่อการพัฒนางานและการสื่อสารที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของลูกค้าและประชาชน เพื่อให้ลูกค้าและประชาชนนำไปขับเคลื่อน ปฏิบัติ และบอกต่อได้อย่างถูกต้อง เกิดเป็นสังคมรอบรู้ด้านสุขภาพอย่างยั่งยืน

ตอนที่ 3 ผลงานที่ส่งประเมิน

3.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

(1) ได้ชุดข้อมูลลูกค้าและความต้องการของลูกค้าตามประเด็นงานสำคัญ

(2) ได้แนวทางต่อการพัฒนามาตรการ รูปแบบ หรือนวัตกรรมการสื่อสารที่เหมาะสมกับกลุ่มลูกค้าแต่ละประเภท

3.4 ตัวชี้วัดความสำเร็จ

(1) ลูกค้าสามารถเข้าถึงและเข้าใจการสื่อสารในประเด็นงานสำคัญของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม สามารถนำไปขับเคลื่อน ปฏิบัติ และบอกต่อได้อย่างถูกต้อง

(2) หน่วยงาน ภาคีเครือข่าย เห็นความสำคัญของความต้องการลูกค้า และนำแบบสำรวจความต้องการของลูกค้าไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนางานและการสื่อสารต่อไป

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) มนต์ราษฎร์ เพชรบุรี ผู้ขอรับการคัดเลือก
(นายปราโมทย์ เพชรบุรี)
ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
วันที่ 20 / ๑๗. / ๖๑

ตอนที่ 3 ผลงานที่ส่งประเมิน

(ก) ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

1. ชื่อผลงานเรื่อง การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard Operating Procedure: SOP) กระบวนการ: การประชุม การอบรม และการประชุมวิชาการของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย
2. ระยะเวลาที่ดำเนินการ ตุลาคม 2560 – กรกฎาคม 2561
3. สัดส่วนของผลงานในส่วนที่ตนเองปฏิบัติ 90%
4. ผู้ร่วมจัดทำผลงาน (ถ้ามี)
  1. นางสาวครรชนี มหาชนานิกะ สัดส่วนของผลงาน 5%
  2. นางวิมลศิริ วิเศษสมบัติ สัดส่วนของผลงาน 5%
5. สรุปสาระและขั้นตอนการดำเนินการ ประกอบด้วย

5.1 บทคัดย่อ

การศึกษา เรื่อง การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard Operating Procedure: SOP) กระบวนการ: การจัดประชุม การอบรม และการประชุมวิชาการ ของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard Operating Procedure: SOP) กระบวนการ: การประชุม การอบรม และการประชุมวิชาการที่เหมาะสมของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม 2) เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการประชุม การอบรม และการประชุมวิชาการ ให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจตรงกัน สามารถทำงานได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยศึกษาในบุคลากรของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม ศึกษาวิเคราะห์และพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard Operating Procedure: SOP) จำนวน 3 กระบวนการ ได้แก่ 1) กระบวนการ: การประชุม (ประชุมเชิงปฏิบัติการ/ ประชุมล้มมนา/ ประชุมปรึกษาหารือ/ ประชุมภายในหน่วยงาน) 2) กระบวนการ: การอบรม 3) กระบวนการ: การประชุมวิชาการ (การประชุมวิชาการ / การประชุมที่บูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

กรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ คือ 1) วิเคราะห์ประเด็นการมีหรือไม่มี SOP 'ได้ผลลัพธ์แตกต่างกันอย่างไร' 2) วิเคราะห์ SOP ของกรมอนามัยในกระบวนการฝึกอบรม และกระบวนการประชุม สัมมนา โดยวิเคราะห์ความแตกต่างหรือความสอดคล้องของ SOP กรมอนามัย และนำ SOP ของกรมอนามัยมาปรับใช้เพื่อการพัฒนา SOP การประชุม การอบรม และการประชุมวิชาการของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม 3) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) การประชุม การอบรม และการประชุมวิชาการของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม 4) วิเคราะห์การนำ มาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) กระบวนการ: การประชุม การอบรม และการประชุมวิชาการของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม ไปปฏิบัติจริง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์ คือ คู่มือการปฏิบัติงานเรื่อง กระบวนการสนับสนุนของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ปีงบประมาณ พ.ศ.2557 แบบสอบถาม การให้ข้อคิดเห็นเพื่อพัฒนา (ร่าง) มาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) การประชุม การอบรม และการประชุมวิชาการของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม การประชุมรับฟังความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) รวมถึงการถอดบทเรียนโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ปฏิบัติงานที่นำ มาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) การประชุม การอบรม และการประชุมวิชาการไปปฏิบัติจริง เพื่อวิเคราะห์ว่า SOP มีความถูกต้อง เหมาะสมหรือไม่ มีปัญหา อุปสรรคอย่างไร และนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข และพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) ให้เหมาะสมต่อไป

ผลการศึกษา แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ 1) วิเคราะห์ในประเด็นการมีหรือไม่มี SOP 'ได้ผลลัพธ์ที่แตกต่างกันอย่างไร โดยวิเคราะห์รูปแบบและลำดับขั้นตอนการประชุม การอบรม และการประชุมวิชาการของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม (รูปแบบเดิม) จากการวิเคราะห์มาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) พบร่วมกับกระบวนการจัดประชุม การอบรม ของหน่วยงานที่แต่ละกลุ่มดำเนินการเองนั้น มีข้อดี คือ มองเห็นภาพรวมของงาน และทราบรายละเอียดเนื้อหาในเรื่องที่จัดประชุมเป็นอย่างดี ได้เรียนรู้ขั้นตอน การจัดประชุม สามารถปรับเปลี่ยนยืดหยุ่น

ตอนที่ 3 ผลงานที่ส่งประเมิน

ขั้นตอนได้ตลอดเวลา ตัดสินใจได้เบ็ดเสร็จ แต่ยังมีปัญหาด้านการบริหารจัดการ กระบวนการที่ไม่เป็นระบบ การปฏิบัติงาน บางขั้นตอนล่าช้า เพราะไม่ระบุผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ไม่มีการวางแผน ไม่มีความเชี่ยวชาญในการจัดประชุม และมีปัญหาเรื่องกฎระเบียบการเบิกงบประมาณ 2) วิเคราะห์ SOP ของกรมอนามัย ในกระบวนการฝึกอบรม และกระบวนการประชุม สัมมนา โดยวิเคราะห์ความแตกต่างหรือความสอดคล้องของ SOP กรมอนามัย และมาปรับใช้เพื่อการพัฒนา SOP การประชุม การอบรม และการประชุมวิชาการของสำนักอนามัย สิ่งแวดล้อม พบว่า กรมอนามัยมีการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) ที่เกี่ยวข้องกับการประชุม แบ่งออกเป็น 2 กระบวนการ คือ กระบวนการฝึกอบรม และกระบวนการประชุม สัมมนา ซึ่งรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ในแต่ละขั้นตอน ทั้ง 2 กระบวนการ กำหนดได้ว่าเป็นกรอบการดำเนินงานแบบกว้างๆ ในกระบวนการคุม กำกับ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ บางขั้นตอนการปฏิบัติงานยังไม่ละเอียดพอที่จะนำมไปปฏิบัติได้จริงกับบุคลากรของสำนัก อนามัยสิ่งแวดล้อม 3) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) การประชุม การอบรม และการประชุมวิชาการ ของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม 4) วิเคราะห์การนำมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) กระบวนการ: การประชุม การอบรม และการประชุมวิชาการของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติจริง พบว่า บุคลากรสำนักอนามัย สิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่ มีการนำมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) ไปปฏิบัติในงานที่รับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง (ระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน SOP ร้อยละ 51-80%) คิดเป็นร้อยละ 46 มีการนำมาตรฐาน การปฏิบัติงาน (SOP) ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทันตามระยะเวลาที่กำหนด อยู่ในระดับปานกลาง (ระดับ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน SOP ร้อยละ 51-80%) คิดเป็นร้อยละ 50 ได้รับการสนับสนุนต่อการ ดำเนินงานตามกระบวนการปฏิบัติงานมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) เช่น ผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญและ สนับสนุนการปฏิบัติงานตามกระบวนการ การ เป็นต้น (ระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน SOP ร้อยละ 51-80%) คิดเป็นร้อยละ 48 และมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) ให้มีความเหมาะสม เป็นปัจจุบัน และสอดคล้องกับนโยบายการกิจของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง (ระดับ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน SOP ร้อยละ 51-80%) คิดเป็นร้อยละ 48 ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังพบว่า การนำกระบวนการปฏิบัติงานมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) ไปใช้ในงานที่รับผิดชอบ มีปัญหา เช่น ผู้ปฏิบัติงานยังไม่ปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) ได้ครบถ้วน ขั้นตอน และไม่ดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ ในมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) อย่างเคร่งครัด ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในบางขั้นตอนการดำเนินงาน ขาดการสื่อสาร การชี้แจง และความเขื่องใน การดำเนินงานบางขั้นตอน เป็นต้น

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา บุคลากรของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม มีการนำมาตรฐาน การปฏิบัติงาน (SOP) กระบวนการ: การประชุม การอบรม และการประชุมวิชาการของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติจริง ทำให้การจัดประชุม อบรม และการจัดประชุมวิชาการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเป็นระบบมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีปัญหาในบางขั้นตอนการปฏิบัติงาน เนื่องจากบุคลากรสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม ยังไม่ปฏิบัติตาม SOP ที่ตกลงร่วมกัน ทำให้การดำเนินงานบางขั้นตอนยังไม่ลื่นไหล เกิดความผิดพลาด ขั้นตอนการปฏิบัติงาน มีรายละเอียดค่อนข้างมาก ทำให้ยากต่อการจัดทำ และแต่ละกลุ่มงานไม่ได้มอบหมายผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ในการจัดประชุม อบรม แต่ละครั้ง ดังนั้น มาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) จะช่วยกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทุกกลุ่มงานจึงควรกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานนี้ภายในกลุ่มงานของตนเองด้วย เพื่อให้การจัดประชุม การอบรม และการประชุมวิชาการมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ตอนที่ 3 ผลงานที่ส่งประเมิน

5.2 การนำไปใช้ประโยชน์

สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการประชุม การอบรม และการประชุมวิชาการของสำนักอนามัย สิ่งแวดล้อม และบุคลากรสามารถทำงานได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพในการประชุม การอบรม และลดขั้นตอนการทำงานที่ซ้ำซ้อน ลดข้อผิดพลาดจากการทำงานที่ไม่เป็นระบบ

5.3 ความยุ่งยากในการดำเนินงาน/ปัญหา/อุปสรรค

1) การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) ในแต่ละกระบวนการ: การประชุม การอบรม และการประชุมวิชาการ ต้องกำหนดรายละเอียดแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน จึงจะเป็นต้องสืบค้นข้อมูลประกอบการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานจากหลายแหล่ง มาเปรียบเทียบ และทดลองปรับใช้จริง เพื่อให้ได้มาตรฐานการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและเหมาะสมกับการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม ซึ่งกระบวนการลดเวลาในการเก็บข้อมูลเป็นระยะเวลาหน้างาน เนื่องจากต้องเก็บผลจากการนำ SOP ไปปฏิบัติงานจริงในการจัดประชุม การอบรมของหน่วยงานด้วย

2) บุคลากรสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อมบางส่วนยังไม่เปิดใจ ยังยึดติดกับการปฏิบัติงานการจัดประชุม การอบรม ในรูปแบบเดิมๆ ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) ตามที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด ทำให้เกิดปัญหาในบางขั้นตอนการปฏิบัติงาน

5.4 ข้อเสนอแนะ/วิจารณ์

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะต่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1) ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงาน

(1) ประชาสัมพันธ์หรือจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) ให้ทุกกลุ่มงานได้รับทราบอย่างทั่วถึงอีกครั้ง และจัดทำเป็นคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) กระบวนการ: การจัดประชุม การอบรม และการประชุมวิชาการของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้เป็นคู่มือแนวทางในการปฏิบัติงานให้ทุกคนได้ศึกษารายละเอียด ปฏิบัติงานได้ตามที่กำหนดไว้อย่างถูกต้อง

(2) ให้กลุ่มงานแต่ละกลุ่มงาน มีการกำหนดบทบาทหน้าที่และผู้รับความรับผิดชอบที่ชัดเจนในการจัดประชุม อบรม แต่ละครั้ง เพื่อช่วยการจัดประชุม การอบรม และการประชุมวิชาการมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ลดข้อผิดพลาดในขั้นตอนต่างๆ ได้

2) ข้อเสนอแนะต่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาเพื่อการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard Operating Procedure: SOP) กระบวนการ: การประชุม การอบรม และการประชุมวิชาการที่เหมาะสมของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการประชุม การอบรม และการประชุมวิชาการของบุคลากรสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม ให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจตรงกัน สามารถทำงานได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ตั้งนั้น การจัดประชุม การอบรม และการประชุมวิชาการของหน่วยงานเป็นเพียงกระบวนการในการดำเนินงาน ส่วนหนึ่งเท่านั้นที่จะช่วยกำกับการดำเนินงานของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพได้ จึงมีข้อเสนอแนะว่าควรมีการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) ในกระบวนการอื่นๆ ด้วย เพื่อช่วยให้การดำเนินงานตาม พันธกิจ วิสัยทัศน์ของหน่วยงานบรรลุเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เช่น กระบวนการการจัดนิทรรศการ กระบวนการ การนิเทศงาน หรือกระบวนการที่ในการสนับสนุนให้เกิดนโยบาย กฎหมาย กฎหมายเป็นยืนอีก ที่เกี่ยวข้องต่อไป

ตอนที่ 3 ผลงานที่ส่งประเมิน

5.5 การเผยแพร่

เผยแพร่ผลงานผ่านเว็บไซต์ <http://env.anamai.moph.go.th> สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย
เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2561

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) นริศรา ใจดีวงศ์ ผู้ขอรับการคัดเลือก
(นางสาวนริศรา ใจดีวงศ์)
ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
วันที่ ๑๖ / ๘ / ๒๕๖๑

ตอนที่ 3 ผลงานที่ส่งประเมิน

(ข) ข้อเสนอแนะคิด/วิธีการ เพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1. ข้อผลงานเรื่อง การศึกษาแนวทางเพื่อการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม สำหรับกลุ่มเป้าหมาย
2. ระยะเวลาที่ดำเนินการ ตุลาคม 2561 – กันยายน 2562 ✓
3. สรุปเด้าโครงเรื่อง /

3.1 หลักการและเหตุผล /

ในปัจจุบันการสื่อสารมีรูปแบบและช่องทางที่หลากหลายมากขึ้น เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อออนไลน์ (facebook Line Youtube) เป็นต้น การสื่อสารที่ดีคือการสื่อสารให้กับกลุ่มเป้าหมายได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง และเข้าใจเนื้อหาสารที่ต้องการสื่อนั้นอย่างชัดเจน ขณะนี้การสื่อสารจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก และสื่อประชาสัมพันธ์ เป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญในการนำข่าวสารต่างๆ ไปสู่กลุ่มเป้าหมายได้รับทราบ องค์กรจึงต้องให้ความสำคัญกับสื่อประชาสัมพันธ์ เพราะถ้าองค์กรมีสื่อประชาสัมพันธ์ที่ดีหรือเลือกใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแล้ว ก็จะส่งผลให้การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ขององค์กรมีประสิบผลสำเร็จ การสื่อสารองค์ความรู้ต่างๆ จะไปไม่ถึงกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้น การเลือกใช้สื่อประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย หรือการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ที่ดี จะช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม มีบทบาทในการศึกษา วิจัย พัฒนาและประยุกต์องค์ความรู้ เทคโนโลยีการอนามัยสิ่งแวดล้อม ถ่ายทอดองค์ความรู้ต่างๆ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม การสร้างกระแสและขับเคลื่อนทางสังคมด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และการสื่อสารองค์ความรู้ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมให้กับประชาชน และกลุ่มเป้าหมายต่างๆ มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ สามารถจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมและดูแลสุขภาพของตนเองได้ อย่างไรก็ตามที่ผ่านมาประชาชนยังไม่เข้าใจไม่ทราบว่าอนามัยสิ่งแวดล้อมคืออะไร ความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมยังไม่ถึงประชาชนทุกกลุ่มวัย ข้อมูลและองค์ความรู้บางส่วนถูกจำกัดด้วยสื่อประชาสัมพันธ์ที่ไม่น่าสนใจ อ่านเข้าใจยาก สื่อไม่ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ ทำให้ประชาชน หรือกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ไม่สามารถรับข้อมูลข่าวสารได้

ดังนั้น การพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม มีประสิทธิภาพ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างการรับรู้ สร้างความเข้าใจ และสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพให้กับประชาชน หรือกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงควรมีการศึกษาแนวทางเพื่อการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมให้มีความเหมาะสมสำหรับประชาชน ให้เข้าใจ เข้าถึงความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมได้อย่างแท้จริง นำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการดูแลสุขภาพที่ดี และจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมต่อไป

3.2 บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาแนวทางเพื่อการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม สำหรับกลุ่มเป้าหมาย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมาย 2) เพื่อรับฟังความคิดเห็นที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม 3) เพื่อพัฒนาปรับปรุงสื่อประชาสัมพันธ์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่น่าสนใจ ทันสมัย และเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

ตอนที่ 3 ผลงานที่ส่งประเมิน

กรอบแนวคิดของการศึกษานี้ ประกอบด้วย การศึกษาแนวทางเพื่อการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ด้าน
อนามัยสิ่งแวดล้อม เก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายต่างๆ วิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้ค่าสถิติ
ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ
แบบสอบถามแนวทางเพื่อการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ ตัวอย่างสื่อประชาสัมพันธ์ และแบบสอบถามความต้องการ
ทั้งเรื่องรูปแบบ เนื้อหา ช่องทางของสื่อประชาสัมพันธ์

3.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ ✓

- 1) ทราบแนวทางในการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
- 2) ทราบความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
- 3) นำไปพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมให้น่าสนใจ ทันสมัย และเหมาะสมกับ
กลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้เกิดความรอบรู้ด้านสุขภาพ สามารถถูกแคนเนลงและครอบครัวได้

3.4 ตัวชี้วัดความสำเร็จ ✓

ข้อมูลจากการศึกษานำมาพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมให้มีความเหมาะสม
น่าสนใจ ทำให้ประชาชนเข้าถึง เข้าใจ และมีความรู้ด้านสุขภาพในด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมได้

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) ผู้หญิง านุวงศ์ ผู้ขอรับการคัดเลือก
(นางสาวชุดima หนูแสง) /
ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
วันที่ ๑๖ / ก.พ. / ๒๕๖๗

ตอนที่ ๓ ผลงานที่ส่งประเมิน

(ก) ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

๑. ชื่อผลงานเรื่อง ..... การศึกษาสถานการณ์การจัดการมูลฝอยติดเชื้อในโรงพยาบาลเอกชน .....
๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ ..... พฤศจิกายน ๒๕๖๐ – เมษายน ๒๕๖๑ .....
๓. สัดส่วนของผลงานในส่วนที่ตนเองปฏิบัติ ..... ๑๐๐ %
๔. ผู้ร่วมจัดทำผลงาน (ถ้ามี)

๔.๑.	.....	สัดส่วนของผลงาน	.....	%
๔.๒.	.....	สัดส่วนของผลงาน	.....	%
๔.๓.	.....	สัดส่วนของผลงาน	.....	%
๕. สรุปสาระและขั้นตอนการดำเนินการ ประกอบด้วย
  - ๕.๑ บทคัดย่อ

หลักการและเหตุผล

นับตั้งแต่อดีตมาสู่ปัจจุบัน ปัญหามูลฝอยเป็นปัญหาสำคัญที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาอย่างนานและนับวันยิ่งมีแนวโน้มที่ความรุนแรงมากขึ้น รัฐบาลให้ความสำคัญและกำหนดให้เป็นภาระแห่งชาติ โดยจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทย พ.ศ.๒๕๕๙ – ๒๕๖๔ ขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพยิ่งยืนต่อไป

โรงพยาบาลเป็นหน่วยบริการสุขภาพให้แก่ประชาชนด้านรักษาพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพ ควบคุมป้องกันและฟื้นฟูสุขภาพ กิจกรรมต่างๆ ในโรงพยาบาลก่อเกิดมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยติดเชื้อ ซึ่งล้วนก่อให้เกิดปัญหางอกส่งแวดล้อมในโรงพยาบาลและชุมชนใกล้เคียง โดยเฉพาะมูลฝอยติดเชื้อ เป็นมูลฝอยประเภทหนึ่งที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว และต้องใช้วิธีการจัดการที่เฉพาะเจาะจงมากกว่ามูลฝอยประเภทอื่น เนื่องจากมูลฝอยติดเชื้อส่วนใหญ่มีแหล่งกำเนิดมาจากสถานพยาบาลคน สถานพยาบาลสัตว์ และห้องปฏิบัติการซึ่งอันตรายซึ่งเกิดจากกระบวนการรักษาพยาบาล จึงทำให้มีเชื้อโรคระบาดอย่างจำนวนมาก หากได้รับการจัดการที่ไม่ถูกต้องอย่างถูกสุขลักษณะก็อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อมโดยรอบก่อให้เกิดการแพร่กระจายของโรคที่เกิดจากมูลฝอยติดเชื้อ เช่น โรคเอ็ดส์ โรคไวรัสตับอักเสบ วัณโรค อหิวาต์โรค บาดทะยัก ไฟฟอยด์ บิดมีตัว หนองใน ไข้หวัดใหญ่ การติดเชื้อในเยื่อหุ้มสมองอักเสบและไขสันหลัง เป็นต้น จากรายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทยปี ๒๕๕๙ พบว่า สถานพยาบาลของคนและสัตว์ทั้งเป็นของรัฐและเอกชนมีปริมาณมูลฝอยติดเชื้อเกิดขึ้นประมาณ ๕๓,๘๖๘ ตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๗ จำนวน ๑,๗๒๑ ตัน (ร้อยละ ๓.๓) ส่วนใหญ่เป็นมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดจากสถานพยาบาลของรัฐ รองลงมาคือ สถานพยาบาลของเอกชน คลินิก โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานพยาบาลสัตว์ และห้องปฏิบัติการซึ่งอันตราย ตามลำดับ

โรงพยาบาลเอกชนเป็นสถานพยาบาลหนึ่งที่มีผู้มาใช้บริการเป็นจำนวนมากและมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากความสะดวก รวดเร็ว และทันสมัยในการให้บริการ ทำให้ประชาชนมีการใช้บริการกันมากขึ้น จำกัดความต้องการสิ่งแวดล้อมที่ต้องการให้บริการ ทำให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นของรัฐ รองลงมาคือ สถานพยาบาลของเอกชน คลินิก โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานพยาบาลสัตว์ และห้องปฏิบัติการซึ่งอันตราย ตามลำดับ

ตั้งนี้ ผู้จัดที่จะศึกษาสถานการณ์การจัดการมูลฝอยติดเชื้อในโรงพยาบาลเอกชน ตั้งแต่กระบวนการคัดแยก การเก็บรวบรวม การเก็บขัน การขนส่ง และการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางแผน กำหนดนโยบาย แนวทาง และมาตรการในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสถานการณ์การจัดการมูลฝอยติดเชื้อในโรงพยาบาลเอกชน

วิธีดำเนินการ และวิธีการศึกษา

การศึกษารังนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณฯ โดยการสำรวจแบบภาคตัดขวาง ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมรวมข้อมูลโดยการสังแบบสอบถามไปทางไปทางโทรศัพท์ โดยระยะเวลาสั้น แบบสอบถามกลับคืนภายในระยะเวลา ๒ เดือน

กลุ่มตัวอย่างคือ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานการจัดการมูลฝอยติดเชื้อในโรงพยาบาลเอกชน จำนวน ๑๕๓ คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ด้วยวิธีการสุ่มไม่แทนที่

ผลการศึกษา

ข้อมูลที่ว่าไป ผลการศึกษาข้อมูลการจัดการมูลฝอยติดเชื้อในโรงพยาบาลเอกชน ทั้งสิ้นจำนวน ๑๕๓ แห่ง เป็นโรงพยาบาลขนาดใหญ่ร้อยละ ๓๙.๒๒ รองลงมา มาจากโรงพยาบาลขนาดเล็กร้อยละ ๖๐.๗๗ โดยมีจำนวนเตียงเฉลี่ย ๑๓๑.๓๖ มีอัตราการครองเตียงในปีที่ผ่านมาเฉลี่ย ๔๕.๗๖% จำนวนผู้ป่วยใน ในปีที่ผ่านมา มีจำนวนผู้ป่วยในเฉลี่ย ๑๘,๗๒๔.๖๐ คน/ปี และมีจำนวนผู้ป่วยนอกเฉลี่ย ๑๕๙,๕๖๑.๑๘ คน/ปี ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้นในปีที่ผ่านมาเฉลี่ย ๑๓๓.๖๑ กิโลกรัม/ต่อปี ยัตราชการเกิดมูลฝอยติดเชื้อคิดเป็น ๐.๙๒ กก./เตียง/วัน

บุคลากรส่วนใหญ่ยังไม่มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ซึ่งมีภาระดูแลปริญญาตรี สาขาวิทยาศาสตร์ หรือวิชกรรมศาสตร์เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเป็นผู้รับผิดชอบดูแลระบบการเก็บขยะที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๗๑ ผู้ปฏิบัติงานเก็บรวบรวม เคลื่อนย้าย และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อส่วนใหญ่ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปีทุกคน คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๐๘ และส่วนใหญ่ผู้ปฏิบัติงานได้รับการอบรมหลักสูตรการป้องกันและระงับการแพร่เชื้อหรืออันตรายที่อาจเกิดจากมูลฝอยติดเชื้อ คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๐๕ ทั้งนี้ในปีที่ผ่านมา มีเจ้าหน้าที่ได้รับอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๓๓ จำนวนเฉลี่ย ๑.๓๐ คน โดยสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดจากเข้มทึ่มตัว

การคัดแยกมูลฝอยติดเชื้อ ส่วนใหญ่มีการคัดแยกมูลฝอยติดเชื้อ ณ แหล่งกำเนิดส่วนร้อยละ ๙๖.๐๘ โดยมีการคัดแยกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ วัสดุมีคุณค่าและวัสดุไม่มีคุณค่า โรงพยาบาลมีกระบวนการ แผนงาน หรือโครงการ เพื่อลดปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้นในโรงพยาบาล คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๔๔ สำหรับปัญหาในการคัดแยกขยะมูลฝอยที่พบมากที่สุด คือการคัดแยกยังไม่ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๘๗ รองลงมาคือการขาดความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๐๓

การเก็บรวบรวม พบร้า โรงพยาบาลใช้วาชณะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อประเทวัสดุมีคุณค่าที่ถูกสุขาลักษณะ คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๐๔ การใช้วาชณะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อประเทวัสดุไม่มีคุณค่าที่ถูกสุขาลักษณะ คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๗๓ ส่วนการบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ พบร้า โรงพยาบาลมีการบรรจุมูลฝอยติดเชื้อประเทวัสดุมีคุณค่า บรรจุไว้ไม่เกิน๓ ใน ๕ ส่วนของกล่อง และปิดฝาให้严แน่น คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๗๓ มูลฝอยติดเชื้อประเทวัสดุไม่มีคุณค่า บรรจุไว้ไม่เกิน๒ ใน ๓ ส่วนของถุงและมัดปากถุงด้วยเชือกหรือวัตถุอื่นให้แน่น คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๔๔ และภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ (ถุงแดงและกล่องใส่มูลฝอยติดเชื้อ) มีการใช้งานเพียงครั้งเดียว และทำลายพร้อมกับการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๓๙

การเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชือของแผนกต่างๆ ภายในโรงพยาบาลส่วนใหญ่ดำเนินการโดยโรงพยาบาลจัดเจ้าหน้าที่ไว้เป็นการเฉพาะ ร้อยละ ๔๕.๗๕ รองลงมาคือ โรงพยาบาลว่าจ้างหน่วยงานอื่น/บริษัทเอกชนดำเนินการ ร้อยละ ๓๒.๐๓ ผู้ปฏิบัติงานเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชือส่วนใหญ่ส่วนมากป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ร้อยละ ๙๖.๐๘ โรงพยาบาลเอกชนส่วนใหญ่มีวิธีการเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชือภายในโรงพยาบาลโดยใช้รถเข็น สำหรับเคลื่อนย้ายเฉพาะมูลฝอยติดเชือเท่านั้น ร้อยละ ๗๙.๗๔ สถานที่พักรวบมูลฝอยติดเชือของโรงพยาบาลถูกสุขาภิบาล ร้อยละ ๙๑.๕๐ คือ เป็นห้องหรืออาคารแยกเฉพาะ มีลักษณะไม่แพร่เชื้อ และอยู่ในที่ที่สะอาดต่อการขนมูลฝอยติดเชือไปกำจัด ระยะเวลาที่เก็บมูลฝอยติดเชือในที่พักรวบมูลฝอยก่อนนำไปกำจัดส่วนใหญ่จะมีการเก็บค้างคืน คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๙๓ เหลือ ๑.๔๔ วัน

การขนส่งมูลฝอยติดเชือ พบร้า มีการขนส่งมูลฝอยติดเชือไปกำจัดนอกโรงพยาบาลส่วนใหญ่ดำเนินการโดยจ้างหน่วยงานอื่น/บริษัทเอกชน ที่ได้รับอนุญาตจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนส่งมูลฝอยติดเชือไปยังสถานที่กำจัด ร้อยละ ๗๖.๔๗ โดยผู้ขับขี่และผู้ปฏิบัติงานประจำงานพาหนะที่ใช้ในการขนส่งมูลฝอยติดเชือได้รับการอบรมและมีใบประกาศนียบัตรรับรองตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขคิดเป็นร้อยละ ๕๐.๘๘ ยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่งมูลฝอยติดเชือลักษณะถูกสุขาภิบาล ร้อยละ ๔๒.๓๔ โรงพยาบาลใช้เอกสารกำกับติดตามการขนส่งมูลฝอยติดเชือ คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๖๗

การกำจัดมูลฝอยติดเชือ พบร้า โรงพยาบาลในปัจจุบันส่วนใหญ่ดำเนินการโดยโรงพยาบาลจ้างหน่วยงานอื่น/บริษัทเอกชนดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชือ โดยโรงพยาบาลได้มีการตรวจสอบสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชือ คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๙๐ รองลงมาดำเนินการโดยโรงพยาบาลจ้างหน่วยงานอื่น/บริษัทเอกชนดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชือ โดยโรงพยาบาลไม่ได้มีการตรวจสอบสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชือ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๙๕ และมอบหมายให้โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำจัดมูลฝอยติดเชือ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๗๖

๕.๒ การนำไปใช้ประโยชน์

ผลการศึกษาทำให้ทราบถึงสถานการณ์การจัดการมูลฝอยติดเชือในโรงพยาบาลเอกชน โดยหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษามาใช้ในการวางแผน กำหนดนโยบาย แนวทางการสนับสนุน และพัฒนาการดำเนินงานการจัดการมูลฝอยติดเชือในโรงพยาบาลเอกชนให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๕.๓ ความยุ่งยากในการดำเนินงาน/ปัญหา/อุปสรรค

การรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถาม ทำให้มีข้อจำกัดในเรื่องการการตอบกลับของแบบสอบถาม ซึ่งไม่เป็นไปตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้คำนวณตามสูตร ทำให้ต้องมีการติดตามแบบสอบถามเป็นระยะๆ และเกิดความล่าช้าในการวิเคราะห์ข้อมูล

๕.๔ ข้อเสนอแนะ/วิาระณ์

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

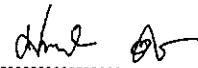
๑. โรงพยาบาลเอกชน ควรมีมาตรการและแนวทางปฏิบัติในการจัดการมูลฝอยติดเชือที่ถูกต้อง ตามกฎกระทรวงการจัดการมูลฝอยติดเชือ พ.ศ.๒๕๔๕ รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพบุคลากรทั้งผู้รับผิดชอบและผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้ในการจัดการมูลฝอยติดเชือที่ถูกต้อง
๒. หน่วยงานที่ควบคุมกำกับโรงพยาบาลเอกชน ทั้งกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ควรมีมาตรการในการควบคุมกำกับการจัดการมูลฝอยติดเชือในโรงพยาบาลเอกชนอย่างเข้มงวด

๓. หน่วยงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง ควรจัดทำหลักสูตรการจัดการมูลฝอยติดเชื้อในโรงพยาบาล
เอกสาร รวมทั้งการพัฒนาやりกระดับโรงพยาบาลเอกสารให้มีมาตรฐานมากขึ้น
๔. การศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ควรเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถามร่วมกับการลงพื้นที่
เก็บรวบรวมข้อมูลในสถานที่จริง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำมากยิ่งขึ้น

๕.๕ การเผยแพร่ (ที่ไหน เมื่อไร)

รายงานฉบับสมบูรณ์การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อของประเทศไทย เมื่อวันที่
๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) ผู้ขอรับการคัดเลือก

(นางสาวปานิสา ศรีดิรมนต์)

ตำแหน่ง: นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

วันที่ ๒๘ / ส.ค. / ๖๑

ตอนที่ ๓ ผลงานที่ส่งประเมิน

(ข) ข้อเสนอแนะคิด/วิธีการ เพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๑. ชื่อผลงานเรื่อง..... การพัฒนาระบบกำกับติดตามการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ.....
๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ..... ตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒.....
๓. สรุปเด้าโครงเรื่อง

๓.๑ หลักการและเหตุผล

ตามที่ รัฐบาลให้ความสำคัญและกำหนดให้การแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยเป็นภาระแห่งชาติที่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องประสานความร่วมมือกันเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน ทั้งขยะมูลฝอยที่ไว้ไป มูลฝอยติดเชื้อ และของเสียอันตรายจากชุมชน ซึ่งหากไม่ได้รับการจัดการที่ถูกต้องไม่เพียงจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนและดูแลภาพสีสันแวดล้อม และมีศักยภาพรัฐมนตรี เห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ เพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในภาพรวมของประเทศไทย และบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุขให้เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินการจัดการมูลฝอยติดเชื้อทั้งระบบตั้งแต่การคัดแยก เก็บรวบรวม ขนส่ง และกำจัด เพื่อให้ประเทศไทยมีระบบการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อที่เหมาะสมมีประสิทธิภาพและครอบคลุมทุกพื้นที่ และได้กำหนดให้มูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้นได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง รวมถึงกำหนดให้มีการพัฒนาระบบติดตามกำกับมูลฝอยติดเชื้อจากสถานบริการการสาธารณสุขไปยังแหล่งกำจัด เพื่อป้องกันปัญหาการลักลอบทิ้งมูลฝอยติดเชื้อ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเดิมกระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดให้มีการใช้เอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อในรูปแบบเอกสาร แต่ยังเกิดปัญหาในการใช้งานและไม่สะดวกต่อการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงาน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาระบบกำกับติดตามการจัดการมูลฝอยติดเชื้อที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย และสะดวกต่อการใช้งาน รวมถึงมีการเชื่อมโยงข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการควบคุมกำกับการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

๓.๒ บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย รวมเร็ว และตอบสนองการใช้งานของผู้ใช้บริการเข้ามา มีบทบาทในการดำเนินชีวิตมากขึ้น กรมอนามัยได้ใช้ระบบกำกับติดตามการจัดการมูลฝอยติดเชื้อจากเดิมเป็นระบบเอกสารที่มีความยุ่งยากในการใช้งาน สิ้นเปลืองทรัพยากร และไม่ทันต่อการใช้งาน ในระยะต่อมาจึงได้พัฒนาเป็นระบบ On Web แต่ยังข้อจำกัดในการใช้งาน คือ ความสะดวกสบายของผู้ปฏิบัติงานที่ต้องเข้าโปรแกรมเพื่อนำเข้าข้อมูล มูลฝอยติดเชื้อในโปรแกรม จึงได้มีการพัฒนาแนวคิดระบบกำกับติดตามการจัดการมูลฝอยติดเชื้อที่ตอบสนองต่อบุคไทยแลนด์ ๔.๐ ขึ้น คือการใช้ตัวอ่านข้อมูลโดยคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าและระบบการติดตามการขนส่งด้วยระบบ GPS ซึ่งแนวคิดนี้คาดว่าจะสนับสนุนการทำงานให้ผู้ใช้งานสามารถบันทึกข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็ว รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องในระบบการจัดการมูลฝอยติดเชื้อสามารถใช้งานข้อมูลเพื่อวางแผน กำหนดนโยบาย และทราบถึงสถานการณ์ การจัดการมูลฝอยติดเชื้อได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๓ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ระบบการกำกับติดตามการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ทำให้ทราบถึงข้อมูล สถานการณ์การจัดการมูลฝอยติดเชื้อตั้งแต่แหล่งกำเนิดไปยังสถานที่กำจัด รวมทั้งการลับลอกบันทึกมูลฝอยติดเชื้อ

๓.๔ ตัวชี้วัดความสำเร็จ

มูลฝอยติดเชือกที่เกิดขึ้นได้รับจากการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ร้อยละ ๑๐๐

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) *dm A* ผู้ขอรับการคัดเลือก

(นางสาวปานิสา ศรีดิรมนต์)

ตำแหน่ง: นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

วันที่ ๒๘ / ส.ค. / ๖๑

หมายเหตุ

๑. ผลงานที่ส่งประเมิน (ก) และ (ข) รวมไม่เกิน ๕ หน้า และไม่ต้องแนบเอกสารประกอบ
๒. ให้เสนอผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมาอย่างน้อย ๑ เรื่อง ไม่เกิน ๓ เรื่อง และ
ข้อเสนอแนะคิดเพื่อพัฒนางาน อย่างน้อย ๑ เรื่อง ไม่เกิน ๓ เรื่อง

ตอนที่ ๓ ผลงานที่ส่งประเมิน

(ก) ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

๑. ชื่อผลงานเรื่อง การศึกษาสถานการณ์การจัดการน้ำทึ่งจากระบบบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาลสังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึง มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑
๓. สัดส่วนของผลงานในส่วนที่ตนเองปฏิบัติ ๑๐๐ %
๔. ผู้ร่วมจัดทำผลงาน (ถ้ามี)

๔.๑	-	สัดส่วนของผลงาน	-	%
๔.๒	-	สัดส่วนของผลงาน	-	%
๔.๓	-	สัดส่วนของผลงาน	-	%

๕. สรุปสาระและขั้นตอนการดำเนินการ ประกอบด้วย

๕.๑ บทคัดย่อ

โรงพยาบาลเป็นสถานบริการทางการแพทย์ที่มีบทบาทครอบคลุมทั้งในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันควบคุมโรค การรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสุขภาพ ซึ่งกิจกรรมการให้บริการดังกล่าว ทำให้เกิดน้ำเสีย ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ น้ำเสียทั้งหมด จะถูกรวบรวมไปยังระบบบำบัดน้ำเสีย ดังนั้น หากโรงพยาบาลมีการจัดการน้ำเสียที่ไม่ได้มาตรฐาน ย่อมทำให้เกิดการแพร่กระจายเชื้อโรคต่าง ๆ สู่สิ่งแวดล้อมรอบโรงพยาบาลและเกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนเป็นจำนวนมาก

การศึกษาสถานการณ์การจัดการน้ำทึ่งจากระบบบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นการศึกษาเพื่อนำมาวางแผนสนับสนุนและพัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาลให้มีประสิทธิภาพ มีผลการตรวจคุณภาพ น้ำทึ่งผ่านเกณฑ์คุณภาพน้ำทึ่งตามที่กำหนดและสอดคล้องกับการพัฒนาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาลตามโครงการ GREEN & CLEAN Hospital ท่อไป

กรอบแนวความคิดในการศึกษาครั้งนี้ คือ ศึกษาจากการรวบรวมข้อมูลผลตรวจคุณภาพน้ำทึ่งและข้อมูลพื้นฐานระบบบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ระหว่างเดือนธันวาคม ๒๕๕๙ ถึง พฤษภาคม ๒๕๖๐ โดยวิเคราะห์สถานการณ์และเปรียบเทียบตามมาตรฐานน้ำทึ่งของกรมอนามัยและมาตรฐานน้ำทึ่งตามกฎหมาย ผู้ศึกษาใช้วิธีการ รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากแหล่งข้อมูล ๒ แหล่ง คือ ข้อมูลที่นำไปของระบบบำบัดน้ำเสียจากกองบริหารการสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขและข้อมูลผลการตรวจคุณภาพน้ำทึ่งจากศูนย์ท่องปฏิบัติการกรมอนามัย ซึ่งประกอบไปด้วย โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชน รวมทั้งหมด ๘๙ แห่ง จากนั้นใช้การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามวิธีการคำนวณของ Krejcie & Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๖๗ ตัวอย่าง แล้วจึงวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์การจัดการระบบบำบัดน้ำเสียของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษา พบว่า ผลตรวจน้ำทึ่งของโรงพยาบาล ๒๖๗ แห่ง เป็นโรงพยาบาลที่เข้าเกณฑ์ต้องควบคุมคุณภาพตามมาตรฐานน้ำทึ่ง ๒๖๖ แห่ง มีการส่งตรวจคุณภาพน้ำทึ่งทั้งหมด ๖๙๙ ครั้ง โดยเป็นอาการอาการที่กำหนดมาตรฐานการระบายน้ำทึ่งประเภท ก จำนวน ๖๕๒ ครั้ง และประเภท ข จำนวน ๔๗ ครั้ง ผลตรวจน้ำทึ่งสามารถแบ่งข้อมูลได้เป็น ๒ มาตรฐาน คือ มาตรฐานน้ำทึ่งกรมอนามัยและมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทึ่งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด สรุปผลการศึกษา คือ โรงพยาบาลส่วนใหญ่ใช้ระบบบำบัดน้ำเสียประเภทตะกอนร่อง แบบกวนสมบูรณ์ รองลงมา คือ ระบบคลองน้ำเวียน ระบบบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาลมีความสามารถรองรับปริมาณน้ำเสียได้อย่างเพียงพอมากที่สุด คือ ระบบบ่อฝัง ส่วนระบบบำบัดน้ำเสียที่สภาพสมบูรณ์หรือไม่ชำรุดคิดเป็นร้อยละ ๘๘.๔๕ ซึ่งระบบที่มีความสามารถรองรับ

โดยระบบที่สภากาชาดไทยหรือไม่ซ้ำครุมากที่สุดคือเป็นประดิษฐ์ รองลงมาคือ ระบบสารเติมอากาศ โรงพยาบาลส่วนใหญ่มีแบบแปลนระบบบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาล ร้อยละ ๗๙.๘๑ ส่วนระบบที่ซ้ำครุมากที่สุด คือ ระบบดังกรองเติมอากาศ ซ้ำครุร้อยละ ๓๐.๗๗ โดยโรงพยาบาลมีผู้ดูแลระบบบำบัดน้ำเสียตั้งแต่ ๐ - ๕ คน ส่วนใหญ่มีผู้ดูแลระบบ ๒ คน ร้อยละ ๓๑.๖๘ โดยมีหัวหน้าควบคุมการดูแลและระบบบำบัดน้ำเสียอย่างน้อย ๑ คน ร้อยละ ๔๙.๒๔ และโรงพยาบาลมีแผนการส่งตรวจคุณภาพน้ำทั้ง จากระบบบำบัดน้ำเสียมากที่สุดปีละ ๑๒ ครั้ง ซึ่งโรงพยาบาลส่วนใหญ่ส่งตรวจคุณภาพน้ำทั้งจากระบบบำบัดน้ำเสียปีละ ๔ ครั้ง ๗๔.๔๔ เมื่อวิเคราะห์ผลตรวจคุณภาพน้ำทั้ง พบว่า โรงพยาบาลที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพน้ำทั้งมากที่สุด คือ โรงพยาบาลขนาดดังต่อไปนี้ เดียว แต่ไม่ถึง ๓๐ เดียว เป็นโรงพยาบาลที่มีระบบบำบัดน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพมากกว่าโรงพยาบาลขนาด ๓๐ เดียวขึ้นไป โดยด้านคุณภาพน้ำตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทั้ง ที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพน้ำทั้งน้อยที่สุด คือ ค่าสารที่ละลายน้ำได้ทั้งหมด และแบบที่เรียกว่ากุ่มฟิล์ม ด้านน้ำควรกำหนดแนวทางการสนับสนุน แผนปรับปรุงหรือพัฒนาระบบบำบัดน้ำเสีย โดยเฉพาะ โรงพยาบาลขนาด ๓๐ เดียวขึ้นไปที่มีระบบบำบัดน้ำเสียซ้ำครุและไม่สามารถรองรับปริมาณน้ำเสียได้อย่างเพียงพอ

๕.๒ การนำไปใช้ประโยชน์

ผลการศึกษาทำให้ทราบสถานการณ์การจัดการน้ำเสียและสถานการณ์คุณภาพน้ำทั้งจากการระบบบำบัดน้ำเสียของ โรงพยาบาลสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษามาใช้ในการวางแผน กำหนดนโยบาย สนับสนุนและพัฒนาการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาลให้มีประสิทธิภาพ มีผลการตรวจคุณภาพน้ำ ทั้งผ่านเกณฑ์คุณภาพน้ำทั้งตามที่กฎหมายกำหนดและสอดคล้องกับการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาลตามโครงการ GREEN & CLEAN Hospital ต่อไป

๕.๓ ความบุ่มย่างในการดำเนินงาน/ปัญหา/อุปสรรค

เนื่องจากผู้ศึกษาใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากแหล่งข้อมูล ๒ แหล่ง คือ ข้อมูลทั่วไปของระบบบำบัดน้ำเสียจาก กองบริหารการสาธารณสุขและข้อมูลผลการตรวจคุณภาพน้ำทั้งจากศูนย์ห้องปฏิบัติการกรมอนามัย ทำให้ไม่สามารถเปรียบเทียบ ข้อมูลได้โดยตรง จึงต้องตรวจสอบข้อมูลนั้นกับข้อมูลพื้นฐานของโรงพยาบาล ได้แก่ ข้อมูลรายชื่อ รหัสสถานพยาบาล ประเภทของ โรงพยาบาล สังกัดของโรงพยาบาล เพื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลจากกองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของฐานข้อมูลและความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้หรือไม่ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสุ่ม กลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการศึกษาต่อไป

๕.๔ ข้อเสนอแนะ/วิจารณ์

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งออกเป็น ๒ ด้าน ได้แก่ ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะต่อ การศึกษาครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๕.๔.๑ ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานด้านการจัดการน้ำทั้งจากการระบบบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาลสังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

๑ ความถี่ในการส่งตรวจคุณภาพน้ำทั้งมีความหลากหลาย เนื่องจากยังไม่มีกฎหมายกำหนดไว้ กระทรวง สาธารณสุขในฐานะเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษควรกำหนดความถี่ในการส่งตรวจคุณภาพน้ำทั้งให้เป็นมาตรฐาน

๒ หน่วยงานส่วนที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรการดูแลและแก้ไขปัญหาการเดินระบบบำบัดน้ำเสียสำหรับโรงพยาบาลที่มีผลตรวจน้ำคุณภาพน้ำทั้งไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน

๓ หน่วยงานส่วนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ร่วมกันวางแผนระยะสั้นและระยะยาว เพื่อวางแผนสนับสนุนงบประมาณ ในการปรับปรุงระบบบำบัดที่ไม่สามารถรองรับปริมาณน้ำเสียเพียงพอหรือผลตรวจสอบคุณภาพน้ำทั้งไม่ผ่านเกณฑ์ มาตรฐาน

๔ หน่วยงานส่วนที่เกี่ยวข้องควรมีการเฝ้าระวังหรือมีมาตรการในการเฝ้าระวังโรงพยาบาลที่มีผลตรวจน้ำคุณภาพน้ำทั้งไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน

๕.๔.๒ ข้อเสนอแนะต่อการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษานี้ ทำให้ทราบสถานการณ์การจัดการน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีความคลอบคลุมเฉพาะโรงพยาบาลในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเท่านั้น อย่างไรก็ตาม โรงพยาบาลในประเทศไทยมีหลายสังกัด เช่น โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงคลาiform โรงพยาบาลสังกัดกรมวิชาการ โรงพยาบาลสังกัดห้องถื่น โรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร โรงพยาบาลเอกชน เป็นต้น ดังนั้นควรมีการศึกษาสถานการณ์การจัดการน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียในโรงพยาบาลสังกัดอื่น ๆ เพื่อให้ผลการศึกษามีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น และมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งที่นำมาเปรียบเทียบกับผลการตรวจคุณภาพน้ำทิ้งในการศึกษาในครั้งนี้ เป็นมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งของประเทศไทย ทำให้ขาดข้อมูลด้านนี้คุณภาพน้ำทิ้งประเภทโลหะหนัก ญี่ปุ่น ตะกั่ว ปรอท เป็นต้น ซึ่งเป็นสารที่อาจเกิดการให้บริการรักษาผู้ป่วยในโรงพยาบาล ในการศึกษาวิจัยในโอกาสต่อไปควรมีการพิจารณาตรวจสอบเพิ่มเติมต่อไป นอกจากนั้นควรมีสำรวจข้อมูลความต้องการของโรงพยาบาลในการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่าง ๆ

๕.๕ การเผยแพร่ : เว็บไซต์สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย เมื่อ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๑

(http://env.anamai.moph.go.th/more_news.php?cid=61)

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) ไชยเดช คงวัฒน์ ผู้ขอรับการคัดเลือก
(นายไชยเดช คงวัฒน์)

ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
วันที่ ๑๔ /๘.๙. /๒๕๖๑

ตอนที่ ๓ ผลงานที่ส่งประกัน

(๗) ข้อเสนอแนะคิด/วิธีการ เพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๑. ชื่อผลงานเรื่อง การศึกษาสถานการณ์การจัดการน้ำทั้งจากระบบบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ ตุลาคม ๒๕๖๑ - กันยายน ๒๕๖๒

๓. สรุปค่าโครงเรื่อง ✓

๓.๑ หลักการและเหตุผล

โรงพยาบาลเป็นสถานบริการทางการแพทย์ที่มีบทบาทครอบคลุมทั้งในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันควบคุมโรค การรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสุขภาพ ซึ่งกิจกรรมการให้บริการดังกล่าว ทำให้เกิดน้ำเสียที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ น้ำเสียทั้งหมดจะถูกรวบรวมไปยังระบบบำบัดน้ำเสีย ดังนั้นหากโรงพยาบาลมีการจัดการน้ำเสียที่ได้มาตรฐาน ย่อมทำให้เกิดการแพร่กระจายเชื้อโรคค่อนข้างมาก สิ่งแวดล้อมรอบโรงพยาบาลและเกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนเป็นจำนวนมาก

การศึกษาสถานการณ์การจัดการน้ำทั้งจากระบบบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งประกอบด้วย โรงพยาบาลศูนย์ ๓๓ แห่ง โรงพยาบาลทั่วไป ๘๓ แห่ง โรงพยาบาลชุมชน ๗๘๐ แห่ง และโรงพยาบาลสังกัดกรมวิชาการ ๖๖ แห่ง เป็นการศึกษาเพื่อนำมาวางแผนสนับสนุนและพัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาลให้มีประสิทธิภาพ มีผลการตรวจคุณภาพน้ำทั้งผ่านเกณฑ์คุณภาพน้ำทั้งตามที่กฎหมายกำหนดและสอดคล้องกับการพัฒนาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาลตามโครงการ GREEN & CLEAN Hospital ต่อไป

๓.๒ บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ

การศึกษานี้จะทำให้ทราบถึงสถานการณ์การจัดการน้ำทั้งจากระบบบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีความคลอบคลุมโรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย โรงพยาบาลศูนย์ ๓๓ แห่ง โรงพยาบาลทั่วไป ๘๓ แห่ง โรงพยาบาลชุมชน ๗๘๐ แห่ง และโรงพยาบาลสังกัดกรมวิชาการ ๖๖ แห่ง อย่างไรก็ตามโรงพยาบาลในประเทศไทยมีหลายสังกัด เช่น โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม โรงพยาบาลสังกัดกรมวิชาการ โรงพยาบาลสังกัดห้องถีน โรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร โรงพยาบาลเอกชน เป็นต้น ดังนั้น ควรมีการศึกษาสถานการณ์การจัดการน้ำทั้งจากระบบบำบัดน้ำเสียในโรงพยาบาลสังกัดอื่น ๆ เพื่อให้ผลการศึกษามีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น และมาตรฐานคุณภาพน้ำทั้งที่นำมาเปรียบเทียบกับผลการตรวจคุณภาพน้ำทั้งในการศึกษาในครั้งนี้ เป็นมาตรฐานคุณภาพน้ำทั้งของประเทศไทย ทำให้ขาดข้อมูลด้านคุณภาพน้ำประเภทโลหะหนัก เช่น ตะกั่ว ปรอท เป็นต้น ซึ่งเป็นสารที่อาจเกิดการให้บริการรักษาผู้ป่วยในโรงพยาบาล ในการศึกษาวิจัยในโอกาสต่อไปควรมีการพิจารณามาตรการที่เพิ่มเติมต่อไป นอกเหนือนี้ควรมีสำรวจข้อมูลความต้องการของโรงพยาบาลในการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่าง ๆ เพื่อจะสามารถจัดทำข้อเสนอต่อผู้บริหารกระทรวงต่อไป

๓.๓ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาทำให้ทราบสถานการณ์การจัดการน้ำเสียและสถานการณ์คุณภาพน้ำทั้งจากระบบบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยทั่วไปงานด้าน ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษามาใช้ในการวางแผน กำหนดนโยบาย สนับสนุนและพัฒนาการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาลให้มีประสิทธิภาพ มีผลการตรวจคุณภาพน้ำทั้งผ่านเกณฑ์คุณภาพน้ำทั้งตามที่กฎหมายกำหนดและให้สอดคล้องกับการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาลตามโครงการ GREEN & CLEAN Hospital ต่อไป

๓.๔ ตัวชี้วัดความสำเร็จ

(๑) ข้อมูลสถานการณ์ผลการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และสามารถนำไปใช้การวางแผนและพัฒนาการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาลในประเทศไทย

(๒) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขนำข้อมูลสถานการณ์ผลการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขไปใช้การวางแผนและพัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียของโรงพยาบาลให้สอดคล้องกับโครงการ GREEN & CLEAN Hospital ต่อไป

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) ไกรศิริ โภคทรัพย์ ผู้ขอรับการคัดเลือก
(นายเชิดศักดิ์ โภคลักษณ์)

ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
วันที่ ๑๔ / พฤษภาคม / ๒๕๖๑

หมายเหตุ

๑. ผลงานที่ส่งประเมิน (ก) และ (ข) รวมไม่เกิน ๕ หน้า และไม่ต้องแนบเอกสารประกอบ
๒. ให้เสนอผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมาอย่างน้อย ๑ เรื่อง ไม่เกิน ๓ เรื่อง และ ข้อเสนอแนะคิดเพื่อพัฒนางาน อย่างน้อย ๑ เรื่อง ไม่เกิน ๓ เรื่อง
๓. เมื่อได้รับอนุมัติทั่วบุคคลแล้วให้ส่งผลงานประเมินตามหัวข้อเรื่องที่ได้เสนอไว้ข้างต้น